

میزبانی آستان قدس رضوی از خادمان و موکب‌داران عراقی در رواق دارالذکر

تجدید عهد خادمان اربعین در مشهد مقدس

جمعی از موکب‌داران و خادمان حسینی کشور عراق، روز یکشنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۵ با تشرّف به مشهد مقدس، مضجع شریف و بارگاه نورانی حضرت ثامن‌الحجج، علی‌بن موسی‌الرضا(ع) را زیارت کردند.

این کاروان زیارتی که متشکل از مدیران و فعالان نام‌آشنای مواکب اربعین حسینی بود، پس از انجام مناسک زیارت و عرض ارادت به ساحت ملکوتی امام هشتم(ع)، در رواق دارالذکر حرم مطهر رضوی حضور یافتند و در فضایی سرشار از معنویت، به ذکر توسل و قرائت دعا و ادعیه مأثوره در جوار مرقّد رهبر شهید ملت ایران حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای پرداختند.

تجدید عهد خادمان عراقی

در این حضور معنوی، صدای مرثیه‌سرایی به زبان عربی در هیاهوی دیدار و زیارت به گوش می‌رسید. این زیارت معنوی، افزون بر بهره‌مندی از توفیقات زیارت، مجالی ارزشمند برای تجدید عهد خادمان عراقی در حریم رضوی و پاسداشت پیوندهای عمیق فرهنگی و مذهبی میان دو ملت مسلمان و برادر ایران و عراق را فراهم آورد.

موکب‌داران عراقی در این تشرّف صمیمانه در رواق دارالذکر، ضمن بهره‌مندی از فضای روحانی بارگاه منور امام‌رضا(ع)، فرهنگ خدمت‌بی‌منت به دلدادگان اهل‌بیت(ع) و احترام به رهبر شهید ملت ایران و همچنین خدمت به زائران را که مایه تقرب، عزت و استمرار برادری میان محبان ائمه اطهار(ع) است را زنده کردند.

نغمه‌خوانی حاج‌صادق آهنگران و سیدرضا نریمانی در مشهد مقدس

طنین نوای حماسه و ایثار در جوار مزار رهبر شهید انقلاب اسلامی

بارگاه ملکوتی حضرت ثامن‌الحجج علی‌بن موسی‌الرضا(ع)، شامگاه شنبه ۲۵ مهرماه ۱۴۰۵، میزبان آیینی پرشور و آکنده از معنویت و حماسه بود؛ مراسمی ویژه با عنوان «مرثیه‌سرایی و حماسه‌خوانی» که در جوار مزار رهبر شهید انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، در رواق تاریخی و باشکوه دارالذکر حرم مطهر رضوی برگزار شد و خیل عظیمی از زائران و مجاوران دلسوخته را گرد هم آورد.

نوای مداحان اهل‌بیت(ع)

در این محفل نورانی، رواق دارالذکر شاهد حضور پرشور ارادتمندان مکتب اهل‌بیت(ع) و رهروان خط سرخ شهادت بود. در این مراسم نوای نام‌آشنای حماسه‌خوان سال‌های دفاع مقدس، حاج‌صادق آهنگران به گوش می‌رسید. وی با قرائت اشعاری شورانگیز و بازخوانی سرودهای حماسی و خاطره‌انگیز جبهه‌های نبرد، پیوند ناگسستنی مکتب عاشورا، فرهنگ ایثار و تداوم نهضت مقاومت اسلامی را در یادها زنده و فضای این مضجع شریف را سرشار از حماسه و غیرت دینی کرد.

در این محفل معنوی، مداح اهل‌بیت(ع)، سیدرضا نریمانی نیز با مرثیه‌سرایی در ذکر مصائب آل‌الله(ع) و رنای شهادت رهبر شهید انقلاب، به قرائت اشعاری با مضامین ولایت‌مداری، بصیرت و ایستادگی در برابر ظلم پرداخت. طنین ناله‌ها و اشک‌های جمعیت حاضر، نشان از عهد و پیمانی دوباره با آرمان‌های والای شهادت و خط مشی این رهبر نستوه داشت؛ شخصیتی که حیات طویه خویش را سراسر در مسیر اعتلای کلمه‌الله و هدایت امت اسلامی وقف کردند و عاقبت به فیض عظیم شهادت نائل آمدند. این آیین با توحه‌خوانی، سینه‌زنی جمعی و توسل به ساحت قدسی حضرت امام‌رضا(ع) مزین بود؛ روپודادی که بار دیگر جلوه‌ای ماندگار از استمرار پیوند عاطفی و ایمانی مردم با راه و مرام شهدای والامقام را در کانون معنوی جهان تشیع به تصویر کشید.

ویحانه عامل نیک | سلسله‌نشست‌های فرهنگی

«باب‌الکتاب» به همت انتشارات به‌نشر (آستان قدس رضوی)، در فضایی آکنده از عطر معرفت رضوی، میزبان نشست تخصصی «بررسی زندگانی حضرت زینب(س) برای روزگار ما» در فروشگاه کتاب به‌نشر واقع در ورودی باب‌الجواد(ع) حرم مطهر رضوی بود. در این محفل فکری و ادبی، کتاب داستانی و مستند «عقیله» اثر تحسین‌شده الهام امین که پیش‌تر در بخش مستندنگاری پانزدهمین دوره جایزه ادبی جلال آل‌احمد شایسته تقدیر شناخته شده محور واکاوی قرار گرفت. اثری در پنج فصل که با اتکا به نثری فاخر، ادبی و آهنگین و پایبندی به منابع اصیل تاریخ اسلام، مخاطب مستقیم کلام را خود حضرت زینب(س) قرار داده و فراز و فرودهای حیات آن وجود مقدس را از میلاد تا شام مصائب روایت می‌کند. در این برنامه که با دبیری نجم‌الدین شریعتی و ارائه کارشناسی حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌علیزاده برگزار شد، مباحث فراتر از یک رونمایی و معرفی معمول کتاب رفت و به واکاوی نسبت سیره تاریخی عقیله بنی‌هاشم(س) با جهان‌بینی توحیدی و نحوه مواجهه انسان معاصر با رنج و ابتلائات عصر حاضر ارتقا یافت. تحلیلگران این نشست تصریح کردند پیام مکتب زینبی، تبدیل تهدید و مصیبت به کتشگری، بصیرت‌افزایی و مسئولیت‌پذیری تاریخی است؛ منظومه‌ای که تبیین آن برای روزگار پرتلاهب ما بیش از هر زمان دیگری ضرورت دارد.

رویداد «باب‌الکتاب» همشینی فرهنگ و معرفت در سایه‌سار حریم رضوی

شامگاه شنبه بیست‌وپنجم مهرماه ۱۴۰۵، صحن و سرای حضرت ثامن‌الحجج(ع) در محدوده باب‌الجواد(ع)، شاهد برگزاری یکی دیگر از نشست‌های سلسله‌رویداد ترویجی «باب‌الکتاب» بود. این نشست تخصصی با عنوان «بررسی زندگانی حضرت زینب(س) برای روزگار ما» با هدف ایجاد پیوند میان کتاب‌های پژوهشی درباره دین با مسائل ملموس جامعه امروز، توسط به‌نشر تدارک دیده شد تا اثری شاخص از انتشارات آستان قدس رضوی یعنی کتاب «عقیله» در کانون خوانش نقادانه و تحلیلی صاحب‌نظران قرار گیرد. یکی از برجسته‌ترین نکات این نشست، انتخاب این نام‌برای نشست بود، نامی که حامل پیامی بنیادین بود. بازخوانی سیره بزرگان تاریخ نباید در مرز تجلیل‌های تاریخی یا حزن و اندوه محض و بی‌اقدام و عمل متوقف بماند، بلکه باید گره‌گشای مسئله‌ای از مسائل زیست مردم مثل سردرگمی‌ها، اضطراب‌ها و هوشیاری در بزنگاه‌های تصمیم‌گیری انسان معاصر باشد. حضور زائران و اهالی قلم در این نشست نقطه پیوند تاریخ، ادبیات و معنویت بود. گردهمایی‌ای که نشان داد

گزارش تصویری

در نشست «بررسی زندگانی حضرت زینب(س) برای روزگار ما» از سلسله برنامه‌های «باب‌الکتاب» حرم مطهر رضوی مطرح شد

«عقیله»؛ پیوند نثر ادبی و تاریخی در امتداد جهاد تبیین زینبی

رسالت پیام‌رسانی پس از عاشورا، گردش رنج به مسئولیت‌است

حجت‌الاسلام علیزاده در فراز دیگری از صحبت‌های خود در این نشست، به بازخوانی دوران خطیر پس از فاجعه عاشورا پرداخت. به تعبیر او، شگفت‌انگیزترین تجلی شخصیت حضرت زینب(س) زمانی هویدا و پدیدار شد که در عصر عاشورا و در اوج داغ جگرسوز و تنهایی، پرچم هدایت و رسالت پیام‌رسانی خون شهیدان را بر دوش گرفت. سخنان غرّا و خطبه‌های تبیین‌گر ایشان در مجلس ابن‌ز یاد در کوفه و دارالحکومه یزید در شام، حصار روایت تحریف‌شده و تک‌صدایی دستگاه جائر اموی را در هم شکست. این کارشناس تاریخی و دینی تصریح کرد: جوهره این رفتار تاریخی، تبدیل رنج و مصیبت به مسئولیت بود؛ حضرت زینب(س) با ادراک مقتضیات زمانی و مکانی اجازه نداد مصیبت عظیم رخ داده در میدان نبرد به شکست راهبردی حقیقت منجر شود، بلکه در زنجیر اسارت، صدای پیروزی خون بر شمشیر را به گوش آیندگان رساند.

امتداد سیره زینبی در مختصات زیست انسان معاصر

اما برای ما مسلمانانی که در دنیای معاصر با انواع مسائل در برابر جبهه باطل کنونی دست و پنجه نرم می‌کنیم بخش پایانی سخنان حجت‌الاسلام علیزاده بسیار کارا و اثربخش بود. در واقع این قسمت از نشست به پاسخ به همان پرسش محوری نشست، یعنی «چگونگی کاربست سیره حضرت زینب(س) برای روزگار ما» اختصاص پیدا کرد.

حجت‌الاسلام علیزاده تأکید کرد: هدف از بازخوانی تاریخ اهل‌بیت(ع)، رسیدن به یک الگو و شیوه زیست برای عصر حاضر است.

او خاطرنشان کرد: در جهان پرآشوب امروز، در میانه هجوم امواج سهمگین اخبار ناگوار و تلاطم‌های سیاسی و اجتماعی، یک انسان مؤمن نباید منفعلانه نظاره‌گر رویدادها باشد و روح خود را تسلیم اضطراب و یأس کند. درس بزرگ مکتب زینب کبری(س) این است که هر فرد در گرماگرم تحولات از خویش بپرسد: «این رویدادها چه وظیفه و تکلیفی برای من پدید می‌آورد و من چگونه می‌توانم با مجهز شدن به امید، آگاهی عمیق و عمل مؤمنانه، نقش خود را در نصرت حق ایفا کنم؟».

در پایان این برنامه، حاضران از هر نوع مشی فکری و تخصصی که حضور داشتند با حسی از امید به آینده روبه‌رو شدند؛ چرا که در این نشست تأکید شد کتاب «عقیله» اثر الهام امین و همت انتشارات به‌نشر، نه‌تنها نمودی از رشد ادبیات مستند دینی ماست، بلکه متنی زنده است که پیوند میان حماسه دیروز و کربلا و نیازهای فکری و تربیتی امروز جامعه اسلامی را به شایستگی برقرار می‌کند.

اکرم(ص)، حضرت زهرا(س)، امیرالمؤمنین(ع) و امام حسن مجتبی(ع) را پیش‌زمینه رفتار تاریخی ایشان در کربلا قرار می‌دهد.

شریعتی متذکر شد: بازخوانی پیوسته حیات حضرت زینب(س)، حجم عظیمی از سنگین‌ترین مصائب تاریخ را پیش چشم پژوهشگر قرار می‌دهد؛ رحلت رسول خدا(ص)، شهادت جانکاه صدیقه کبری(س)، ضربت محراب کوفه و شهادت امام علی(ع)، مظلومیت و غربت امام مجتبی(ع) و در نهایت رستاخیز عاشورا و سرپرستی کاروان رنج‌دیدگان.

وی با اشاره به لقب نام‌آشنای «اسوه صبر و استقامت» تأکید کرد: شناخت حضرت نیازمند تأملی بسیار عمیق‌تر است؛ صبری که زینب کبری(س) مظهر آن بود، انفعال و نشستن در گوشه عزلت نبود، بلکه پایداری استواری بود که به ایشان امکان داد در یکی از بحرانی‌ترین و حساس‌ترین پیچ‌های تاریخ اسلام نقشی تعیین‌کننده، جهت‌بخش و تمدن‌ساز ایفا کند و کتاب «عقیله» زمینه‌ای شایسته برای دست یافتن به این افق شخصیتی فراهم آورده است.

کشف اراده خداوند و سنت‌های قرآنی در متن ابتلائات دینی‌است

در ادامه نشست، حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌علیزاده، کارشناس نشست؛ با ورود به لایه‌های معرفتی اثر، تبیین کرد که بررسی زنجیره حیات حضرت زینب(س) یعنی از آغازین روزها تا مصیبت عظیم کربلا زمانی به درستی معنا پیدا می‌کند که آن را در چارچوب سنت‌های الهی و از پنجره آیات قرآن واکاوی کنیم. به گفته وی، سنت نصرت الهی و اراده غالب پروردگار همواره در فراز و نشیب‌های تاریخ جاری است؛ نصرتی که تنها محدود به پیروزی نظامی ظاهری نیست، بلکه ضامن بقای پیام حق و رسوایی جبهه باطل در حافظه ابديت است.

این کارشناس دینی خاطرنشان کرد: شاید در سراسر تاریخ نتوان شخصیتی را پیدا کرد که بار چنین حجمی از ابتلائات و مصائب سنگین را به دوش کشیده باشد اما آنچه مکتب زینبی را برجسته و متمایز می‌کند، نوع مواجهه، نحوه ایستادگی و معنایی است که ایشان در کانون این رنج‌ها آفرید و استخراج کرد.

او با اشاره به قاعده رفتاری انسان موحد افزود: پرسش اساسی در رویارویی با حوادث این است که «در دل این بلا، خداوند چه صحنه‌ای پیش روی ما قرار داده و وظیفه و انتظار پروردگار از ما در این نقطه چیست؟»، نه‌اینه شدن چنین دیدگاهی مانع از آن می‌شود که انسان در واکنش‌های احساسی، بی‌تابی و شیون‌های بی‌اثر و غرق شدن در غم و اندوه متوقف بماند، بلکه او را از سطح احساسات صرف گذر داده و به قله ادراک مسئولیت و تکلیف الهی می‌رساند.

چگونه ادبیات داستانی با پشتوانه دقیق تحقیقی می‌تواند بستری برای بازتولید گفتمان صبر فعال و بینش توحیدی در کانون عاطفی جهان تشیع باشد.

مختصات فرمی کارا و مؤثر در متن این اثر

کتاب «عقیله» نوشته الهام امین، اثری است که در پنج فصل تنظیم یافته و توانسته با توازن بخشیدن میان پژوهش وفادار به تاریخ و هنر نویسندگی، جلوه‌ای ماندگار در ادبیات مذهبی پدید آورد. ویژگی ساختاری و شگفت‌انگیز این کتاب در زاویه دید آن است؛ نویسنده با شجاعت در فرم، حضرت زینب(س) را طرف خطاب مستقیم خود قرار داده است. در این شیوه روایی دوم‌شخص، خواننده در تمام طول اثر احساس می‌کند که در ساحت مبارک عقیله بنی‌هاشم(س) نشست، چشم در چشم حقیقت دوخته و تمامی حوادث تلخ و شیرین، مرارت‌ها و شکوه تاریخی حیات آن حضرت را با خود ایشان مرور و واگویه می‌کند.

این سبک نوشتاری به همراه نثری روان اما فاخر، صیقل‌خورده و آهنگین، کتاب را از یک اثر گزارشی خشک فراتر برده و آن را به مویه‌ای ادیبانه، تحلیلی و مستند تبدیل کرده است. این وفاداری به ارجاعات تاریخی و روایی همراه با خلاقیت فرمی سبب شد داروان پانزدهمین دوره جایزه ادبی جلال آل‌احمد، این اثر به‌نشر را در بخش مستندنگاری شایسته تقدیر بدانند. الهام‌امین، نویسنده کتاب در یکی از گفت‌وگوهای خود درباره انگیزه‌اش از خلق این اثر گفته منابع تاریخی جامع و پیوسته درباره تمام زوایای حیات حضرت زینب(س) بسیار انگشت‌شمار و محدود است و جامعه ما برای ارتباط‌گیری با این ایشان و الگوبرداری از سیره حضرت، نیاز مبرمی به استفاده از گونه ادبی داستان و بازآفرینی خلاقانه مستند دارد. امین همچنین افق فکری خود را فراتر از این تک‌نگاری دانسته و اعلام کرده در تداوم این خط پژوهشی و داستانی، نگارش سرگذشت دیگر بانوان تأثیرگذار صدر اسلام، به‌ویژه حضرت فاطمه بنت اسد(س)، مادر مکرمه امیرالمؤمنین علی(ع) را در اولویت آثار آینده خود قرار داده است.

ضرورت بازخوانی جامع تاریخ و گذر از کلیشه‌ها

در ابتدای نشست، نجم‌الدین شریعتی به عنوان دبیر برنامه، ضمن ستودن تلاش نویسنده در رجوع به متون اصیل کهن، جامعیت کتاب را امتیازی چشمگیر ارزیابی کرد. به باور او، غالب آثار تقریر شده درباره حضرت زینب(س) تنها بر واقعه عاشورا و حوادث کاروان اسرا تمرکز می‌کنند و پیوستگی حیات ایشان نادیده گرفته می‌شود؛ اما کتاب «عقیله» روایت زیست حضرت زینب کبری(س) را از بدو ولادت آغاز کرده و هم‌عهدی ایشان با پیامبر

